

Tehdään yhdessä Espoo-tarina

Konserni- ja tilajaosto

1.9.2025
Kaupunginjohtaja
Kai Mykkänen

Espoon haasteet

Talospaineet,
palvelutaso ja
investointikyky

Kaupungin kasvu,
viihtyisyys & luonto

Lasten ja nuorten
hyvinvointi

Maahanmuuttajien
kotoutuminen

Alueellinen
eriytymiskehitys

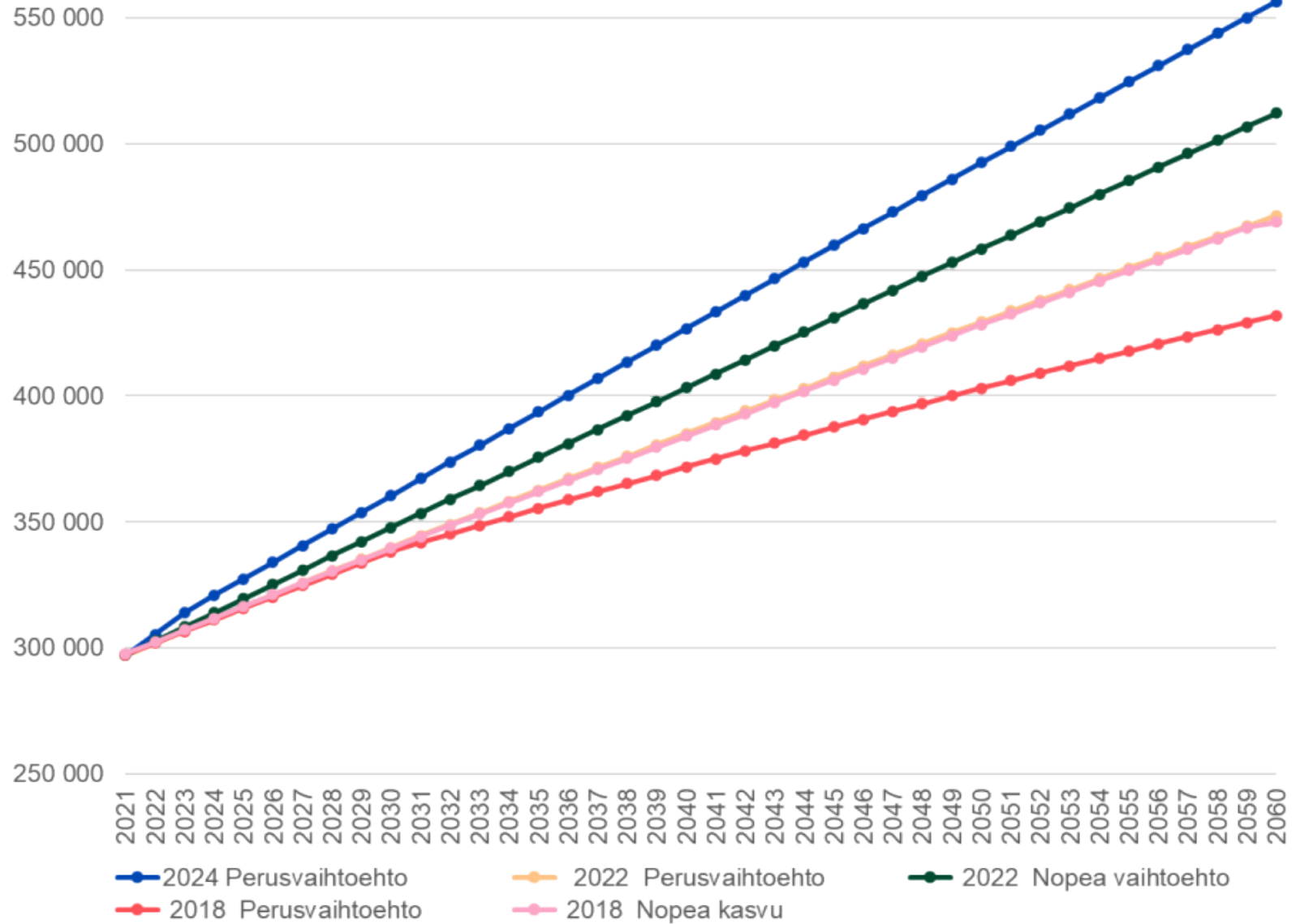
Monikielinen Espoo

Digitaalisuus ja
tekoäly

Työllisyys kunnan
uutena tehtävänä

Espoon pitkän ajan väestöennusteen perus vaihtoehto vuosille 2024– 2060 sekä vertailu aikaisempiin ennusteisiin

- 2024 vuoden
Perusvaihtoehdossa
ennakoidaan koko
ennustekaudelle yli 6000
asukkaan vuosittaista kasvua

Kaupunki ei pysy muutoksen kyydissä itsestään (muutoslukuja 2011-2024)

Espoo-konsernin investoinnit

Infrahankkeita ollut käynnissä

Merkittävimminä
mm. Länsi-
metro ja
Raide-Jokeri

1 700 kpl

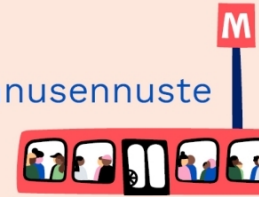
Länsimetro

Ruoholahti – Matinkylä
-osuuden loppukustannus

1,2 mrd €

II-vaiheen
loppukustannusennuste

1 mrd €

Ilmastopäästöt vuosina 1990–2023

Valmistuneet uudisrakennukset ja peruskorjaukset

24 päiväkotia
29 koulua

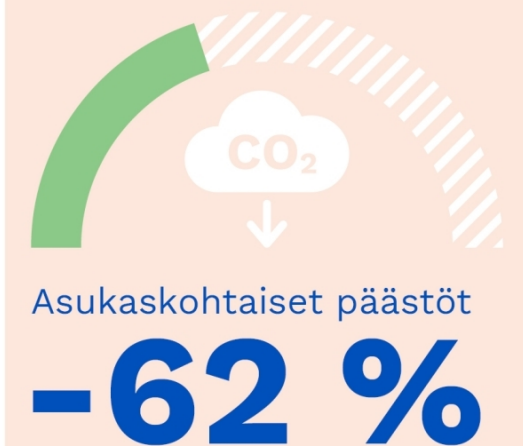

= joissa lapsia
yhteensä

16 765

Lisäksi on toteutettu
lukuisia vuokrahankkeita,
merkittävimminä mm.
Otaniemen lukio,
Karhusuon
koulu ja
Uusikummun
koulu

Mun Espoo –kyselyn tulokset

Mitä Espoosta tulee mieleen?

Luonto, vehreys, metsät, meri
ja saaristo

Mitä Espoossa pitää kehittää?

Rakentaminen,
kaupunkiympäristö ja liikenne

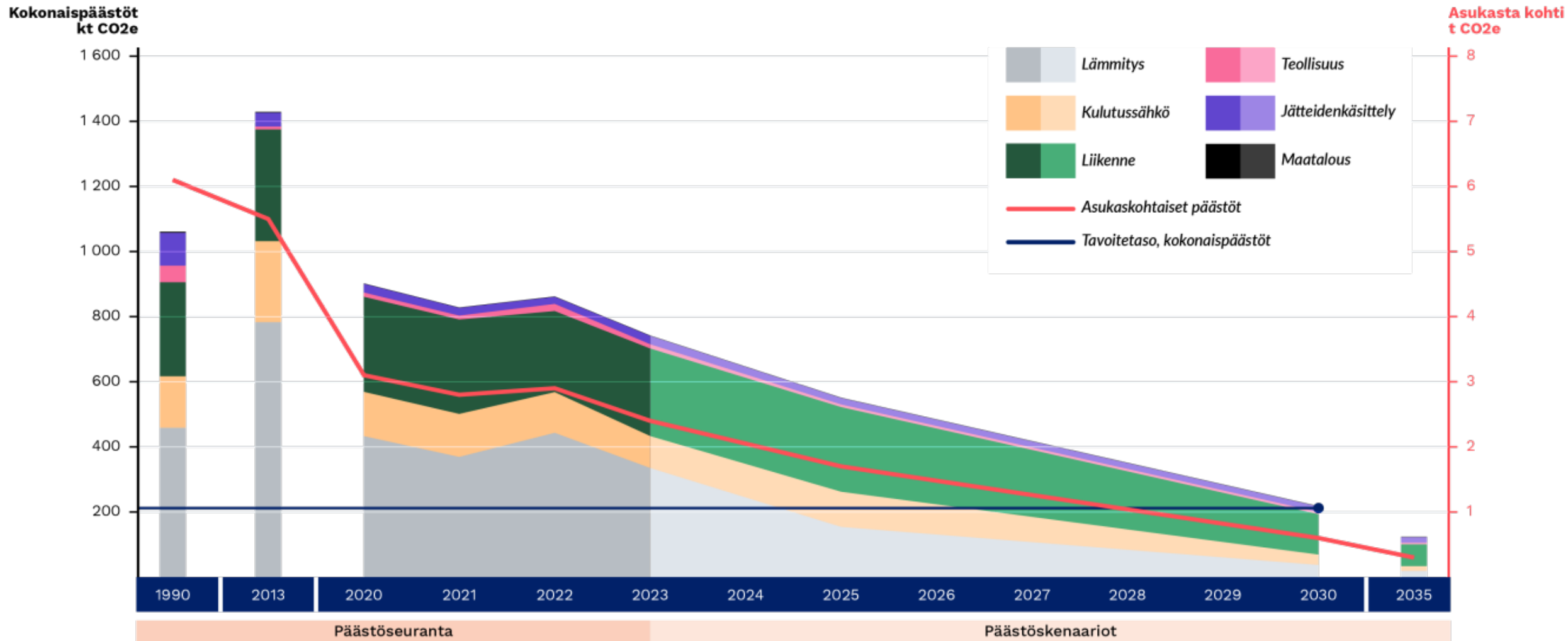

Tulevaisuuden Espoo...?

Luonnonläheinen, turvallinen
ja viihtyisä

Hiilineutraali Espoo 2030 –skenaario

Espoon haasteet

Taluspaineet,
palvelutaso ja
investointikyky

Kaupungin kasvu,
viihtyisyys & luonto

Lasten ja nuorten
hyvinvointi

Maahanmuuttajien
kotoutuminen

Alueellinen
eriytymiskehitys

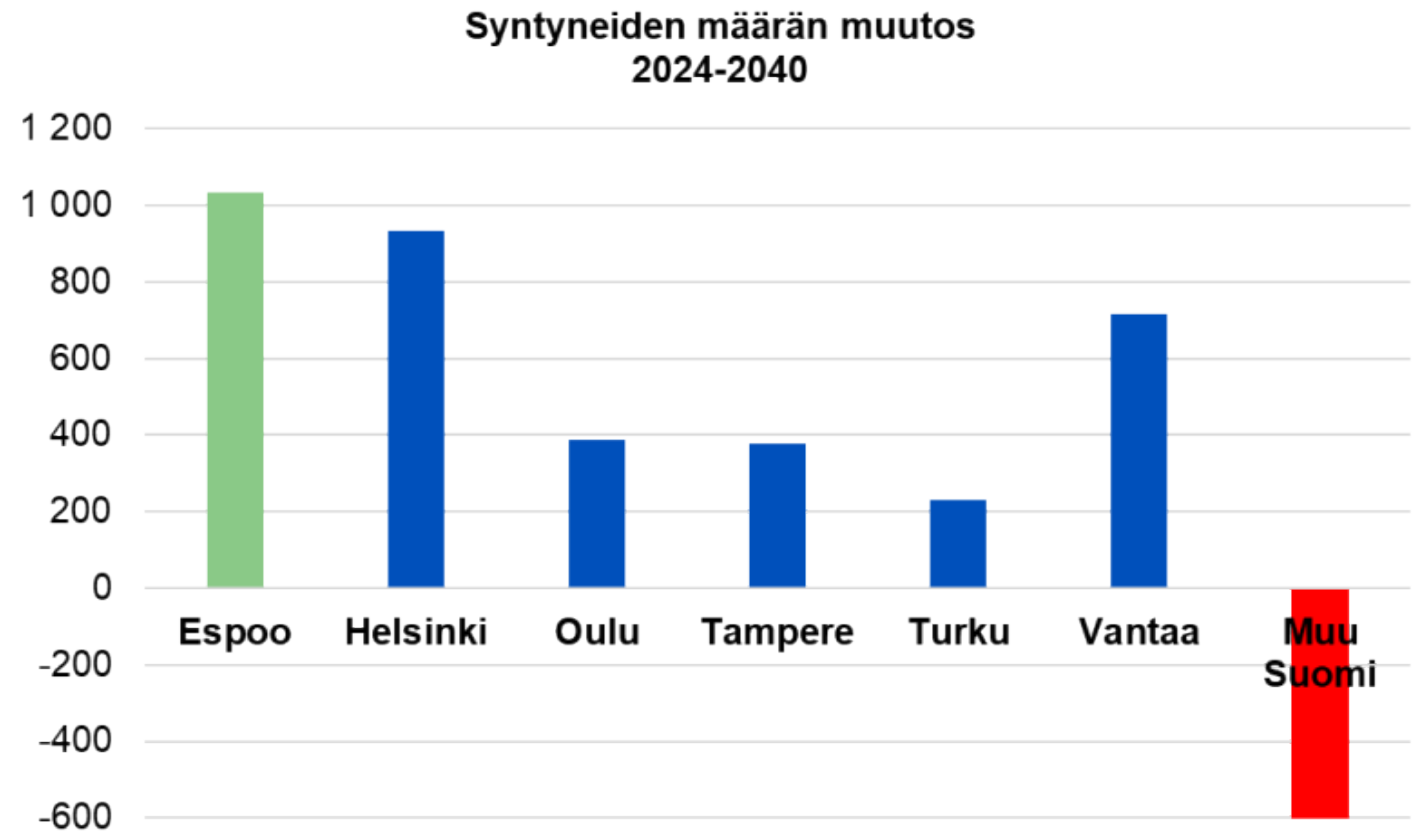
Monikielinen Espoo

Digitaalisuus ja
tekoäly

Työllisyys kunnan
uutena tehtävänä

Syntyneiden määrä v. 2040 verrattuna vuoteen 2024

- Espoossa syntyy v. 2040 yli 1 000 lasta enemmän kuin v. 2024
- Muissa kuutoskaupungeissa kasvu on hieman maltillisempaa
- Muualla Suomessa syntyvien määrä on selvästi vuotta 2024 alhaisempi

Lähde: Tilastokeskuksen ja Espoon, Helsingin ja Vantaan väestötiedot ja -ennusteet

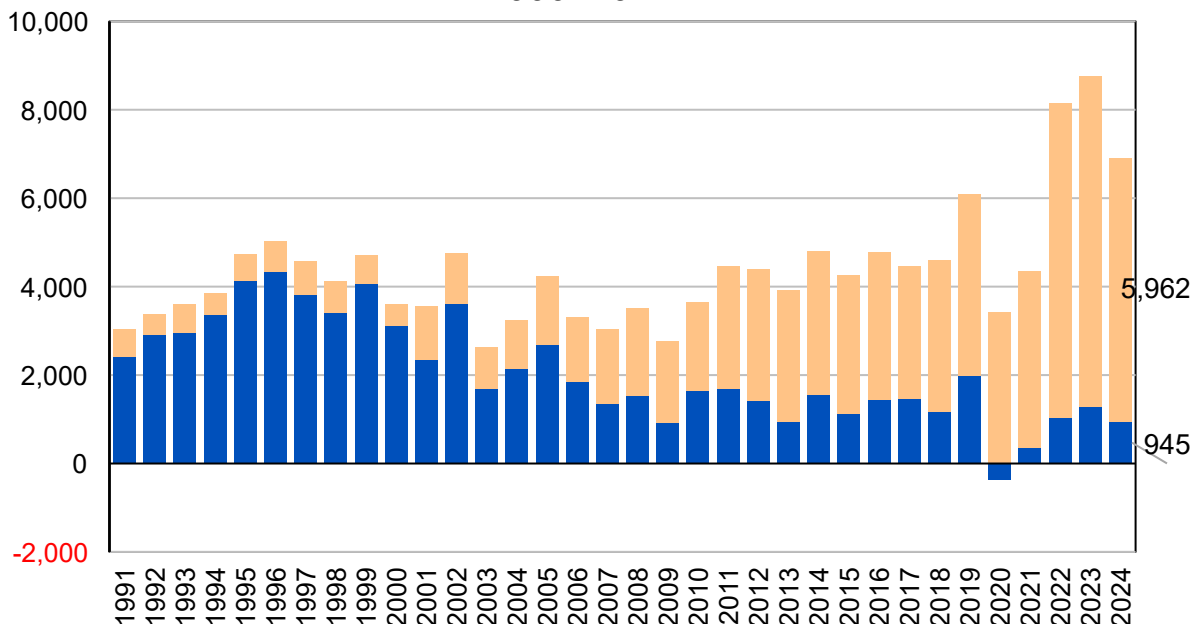
Äidinkielen moninaisuus lisääntynyt nopeasti erityisesti lapsilla ja työikäisillä

Valtuustokaudella 2021–2024 väestö kasvoi noin 28 000 hengellä
→ Vieraskielisten osuus väestönlisäyksestä oli 87 %

Kuntien välinen muutto on myös vahvaa Espoossa

Luonnollinen väestönlisäys on myös vahvaa Espoossa

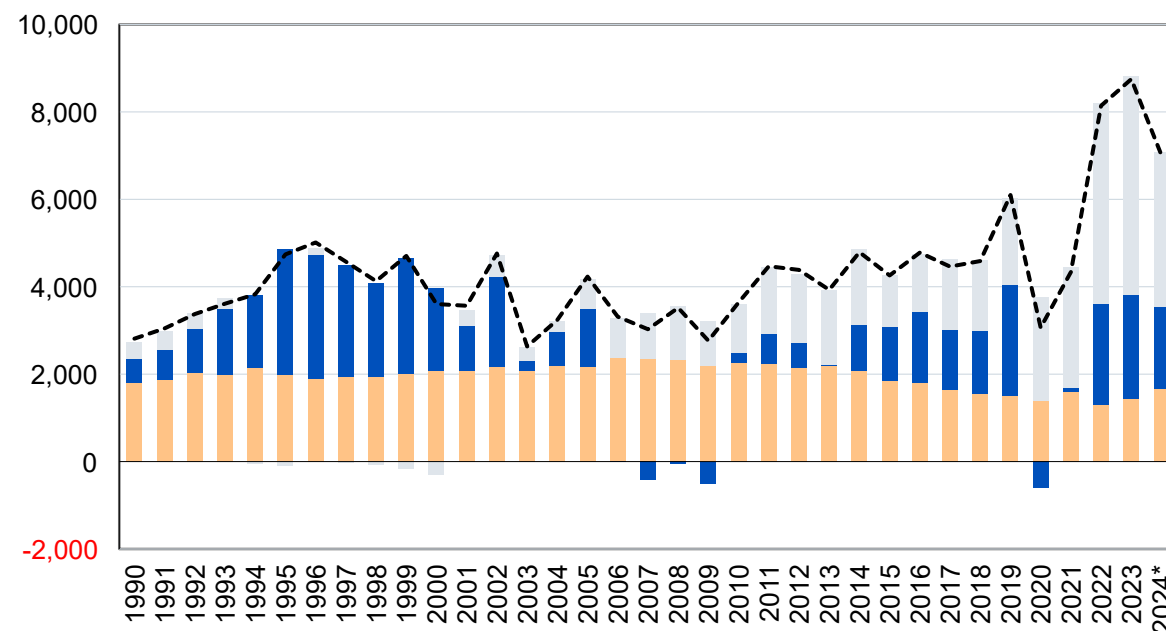
Espoon väestönkasvu äidinkielen mukaan
2000–2024

■ Kotimaankieliset
■ Vieraskieliset

Lähde: Tilastokeskus

Espoon väestönkasvu osatekijöittäin
1990–2024*

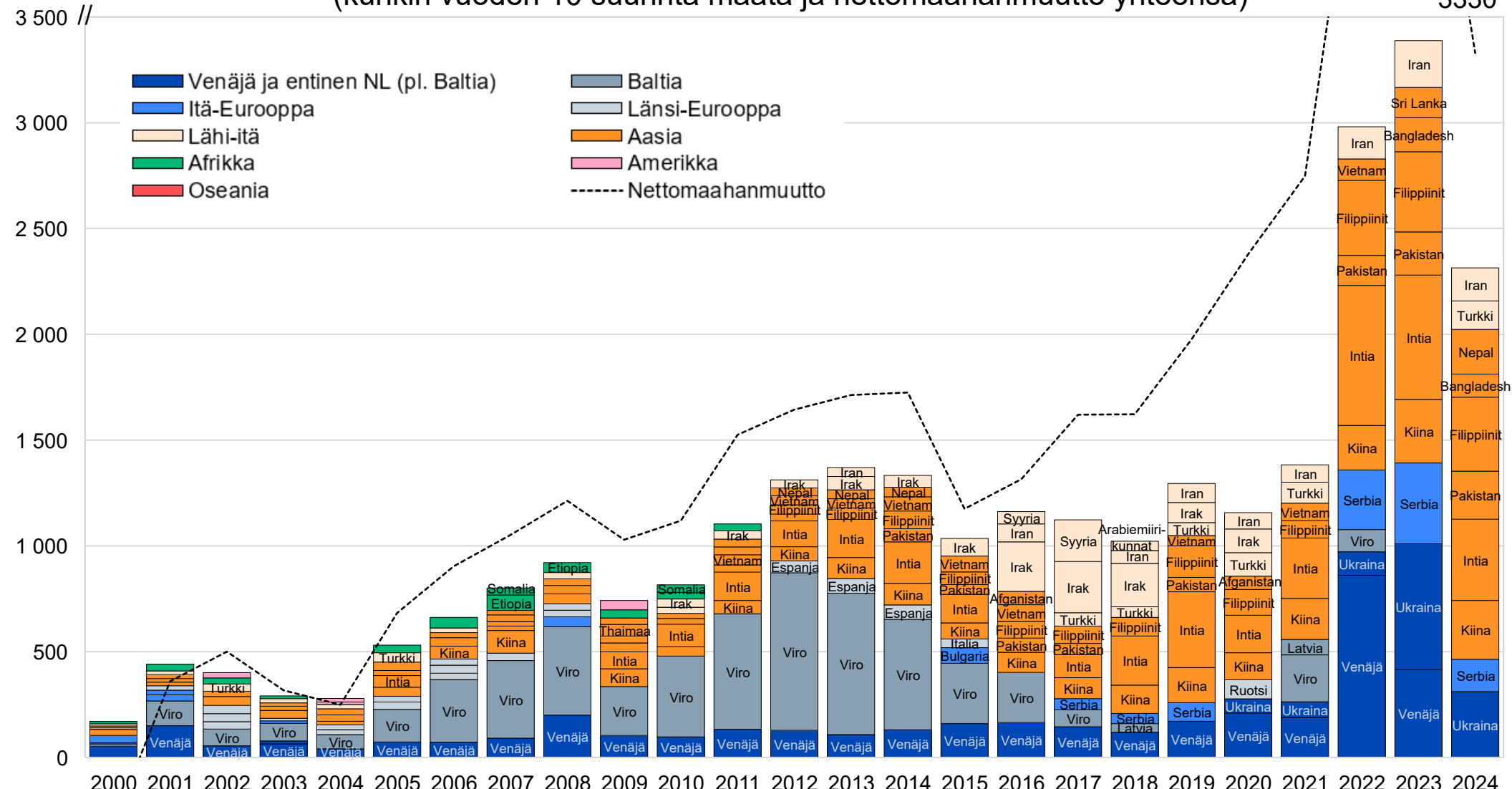

■ Luonnollinen väestönlisäys
■ Kuntien välinen nettomuutto
■ Nettomaahanmuutto
----- Väestönmuutos (sisältäen väkiluvun korjauksen)

Lähde: Tilastokeskus
*ennakkotieto

Suurin osa Espooseen ulkomailta muuttavista tulee Aasiasta (Intia, Filippiinit, Kiina)

Nettomaahanmuutto 2000-2024
(kunkin vuoden 10 suurinta maata ja nettomaahanmuutto yhteensä)

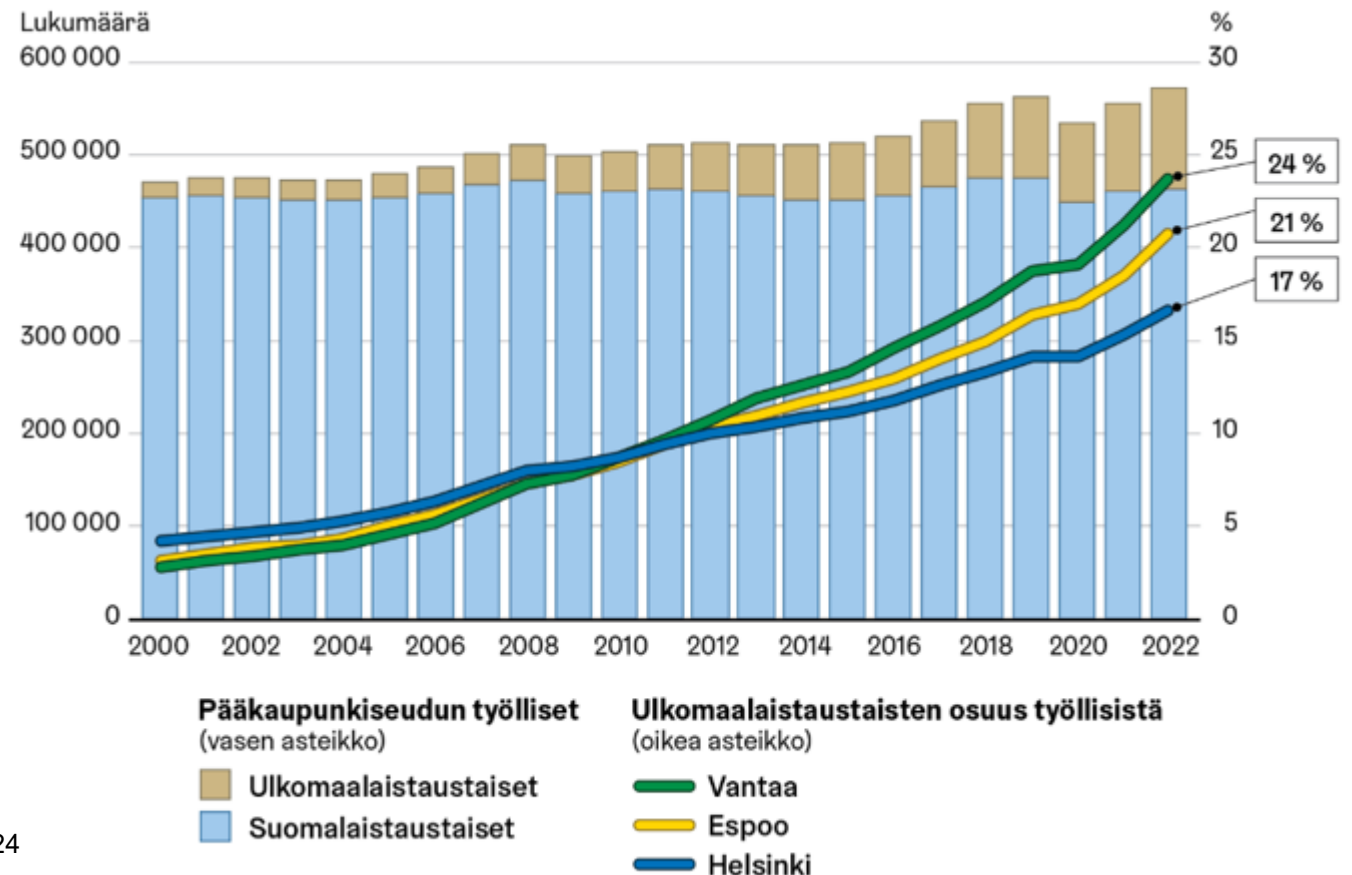

- 2020-luvulla muuttovoitto tullut erityisesti Intiasta, Venäjältä ja Ukrainasta.
- Myös Filippiinit, Kiina ja Serbia keskeisiä lähtömaita.
- Viro oli pitkään suurin lähtömaa Espooseen, mutta tämä muuttovoitto on 2020-luvulla tyrehtynyt.

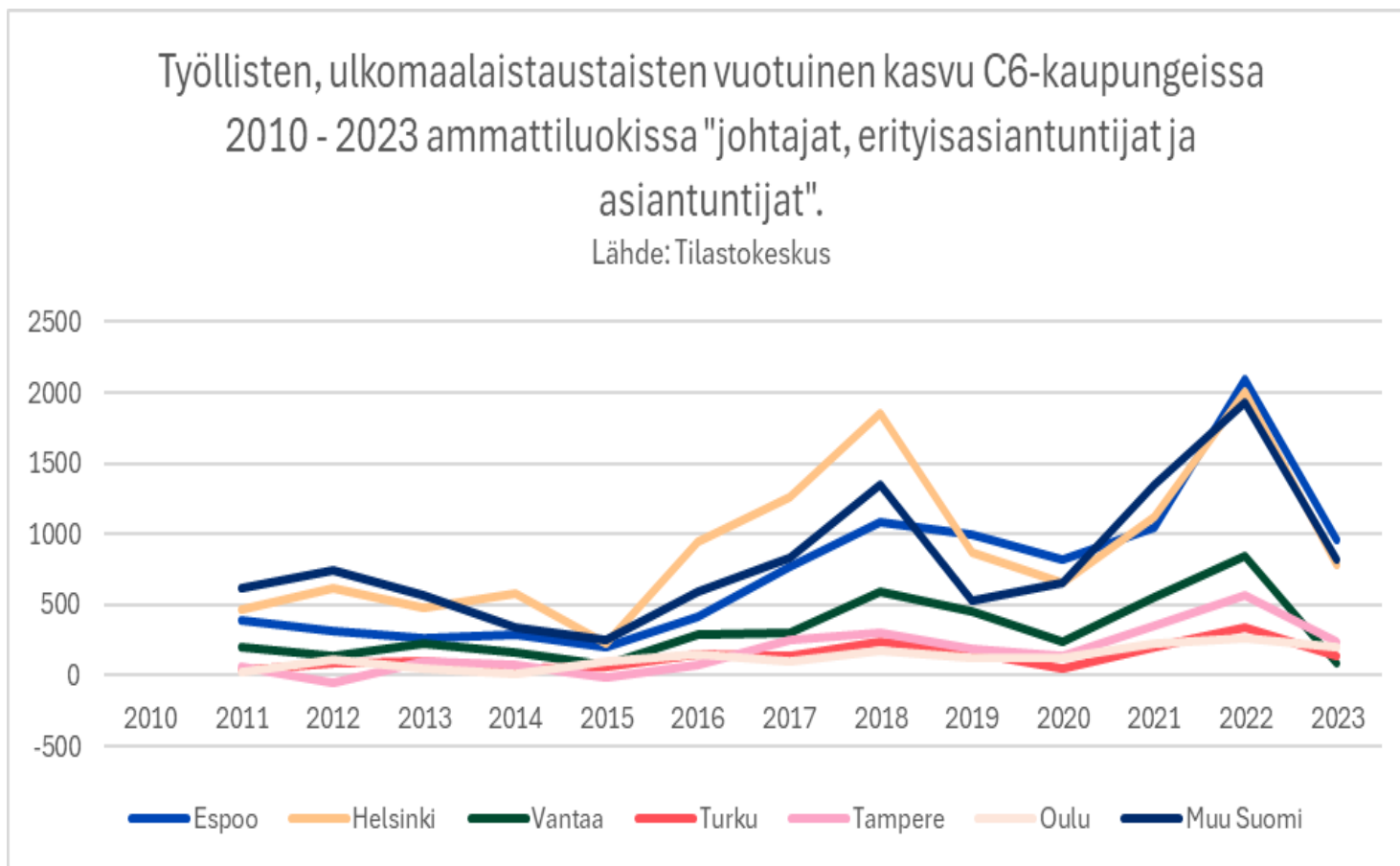
Ulkomaalaistaustaisten osuus työssä käyvistä kasvanut nopeasti ja on noin ¼ Espoon työllisistä

- Työllisten määrän kasvu pääkaupunkiseudulla perustuu vahvasti Suomeen muuttaneeseen väestöön

Pääkaupunkiseudun työlliset syntyperän mukaan ja ulkomaalaistaustaisten osuus työllisistä Espoossa, Helsingissä ja Vantaalla 2000–2022, 20–64-vuotiaat

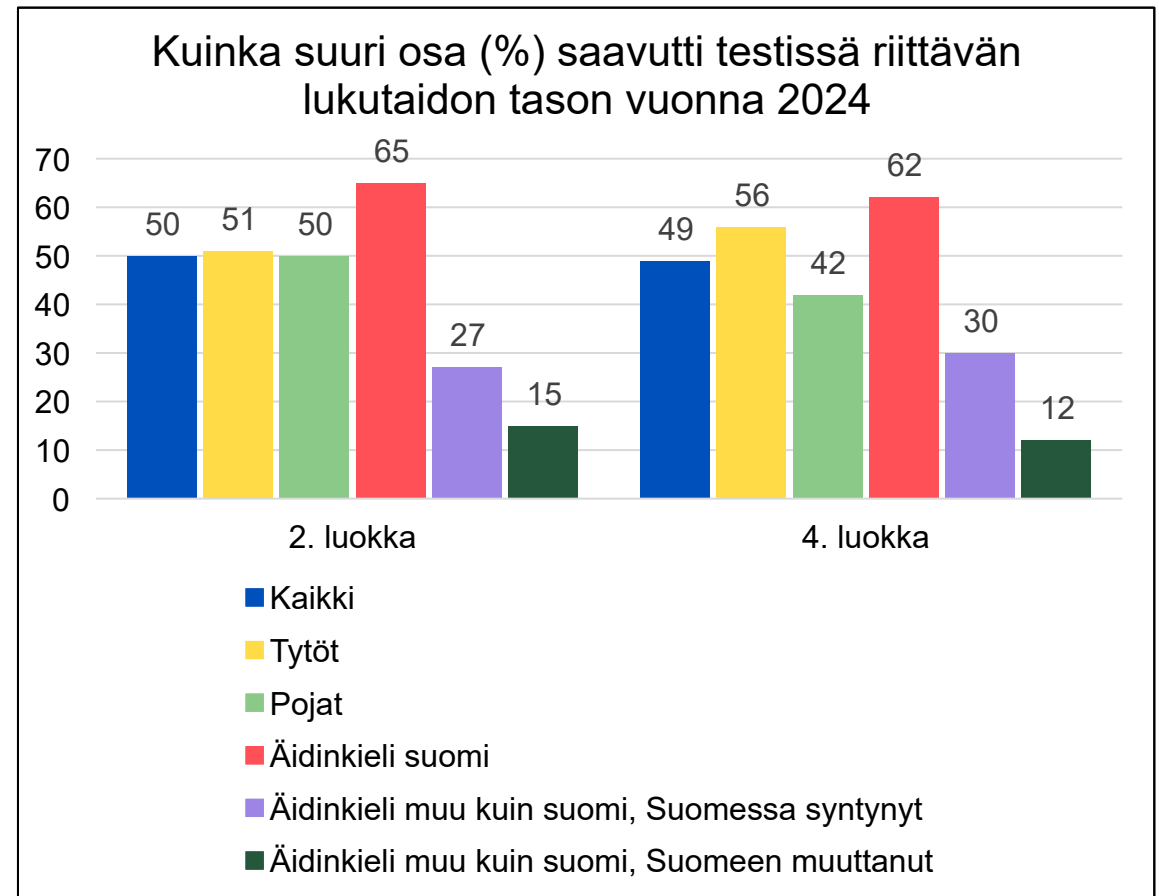
Espoossa ulkomaalaistaustaisten johtajien, erityisasiantuntijoiden ja asiantuntijoiden kasvun trendi on positiivinen

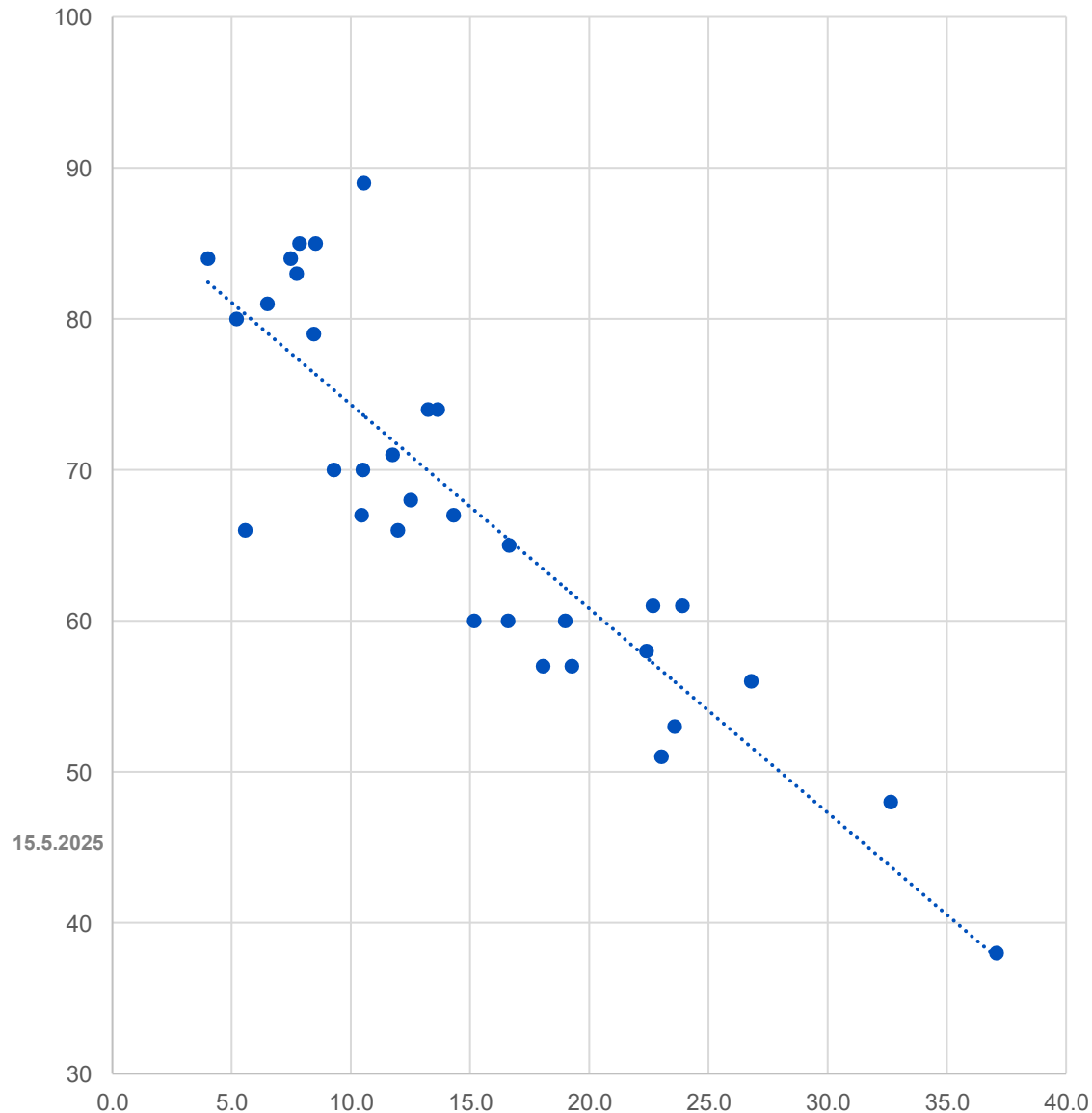

- Vuosikasvu Espoossa 2022 lähes 7-kertainen vuoteen 2012 verrattuna.
- **Absoluuttinen kasvu Espoossa suurempaa kuin Helsingissä, suhteellinen kasvu noin 2-kertainen.**
- Kulmakerroin tämän vuosikymmenen alussa kovin erilainen kuin vuosikymmen aiemmin.
- Vuosien 2021-2022 kasvu nyt taittunut, mutta kasvu Espoossa edelleen suurinta Suomessa.
- Espoossa 20 % Suomen ulkomaalaistaustaisista erityisasiantuntijoista.

Alakoululaisten lukutaito eriytyy

- Suomenkielisissä kouluissa on käytetty normitettua Allu-lukutestiä 2. ja 4. luokan oppilaiden lukutaidon testaamiseen.
- Kevään 2024 testituloksen mukaan lukutaito oli hyvä 50 %:lla 2. luokan ja 49 %:lla 4. luokan oppilaista.
- Tyttöjen ja poikien lukutaito oli 2. luokalla suunnilleen yhtä hyvä, mutta 4. luokalla tyttöjen lukutaito oli selvästi parempi kuin pojilla.
- Suomea äidinkielenä puhuvien lukutaito oli selvästi parempi kuin vieraskielisillä.

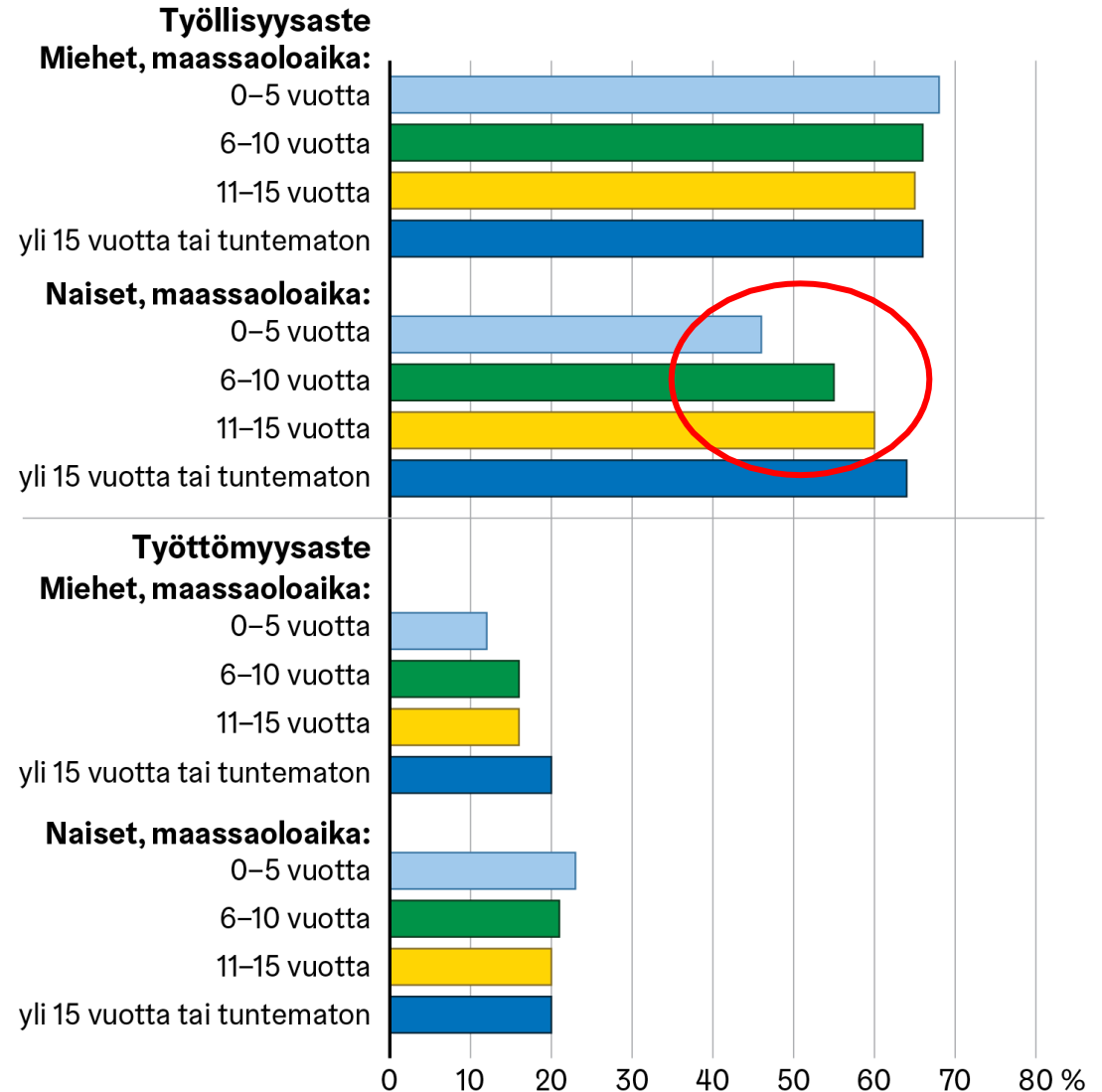
- Yhteiskunnan kuplat ja tulevaisuushorisontit - alueellisesti ylisukupolvistuvat riskit kertaavat eriytymisen koko koulutuspolulle:
- Alueen **korkeasti koulutettujen aikuisten osuus ja nuorten lukiovalinnat – korrelaatio 0,94**
- Alueen **vieraskielisten osuus ja nuorten lukiovalinnat – korrelaatio - 0,88**
- Riskinä tulevaisuushorisonttien kapeneminen heikko-osaistuvilla alueilla ja jaettu syrjään jäämisen kokemus

"What you cannot see, you cannot be"
(Madeleine Wright Edelman)

Naisten kotoutumisen tukemisessa kaupungeilla näytön paikka

Hiljattain maahan muuttaneiden naisten työllisyysasteen kohentaminen on jäänyt Suomessa kotoutumisen edistämisen politiikan katvealueelle, mistä mm. OECD on kritisoinut Suomea ansaitusti

20–64-vuotiaiden maahanmuuttajien työllisyys- ja työttömyysaste sukupuolen ja maassaoloajan mukaan (%) pääkaupunkiseudulla vuonna 2022

Espoon haasteet

Talospaineet,
palvelutaso ja
investointikyky

Kaupungin kasvu,
viihtyisyys & luonto

Lasten ja nuorten
hyvinvointi

Maahanmuuttajien
kotoutuminen

Alueellinen
eriytymiskehitys

Monikielinen Espoo

Digitaalisuus ja
tekoäly

Työllisyys kunnan
uutena tehtävänä

Digitalisaation rooli tulevaisuuden Espoon toteuttamisessa

HelloEspoo.fi käännöskokeilu

Hello Espoo tarjoaa kustannustehokasta ja monikielistä digitaalista tietoa kotoutumispalveluista, mikä lisää käyttäjien itsenäisyyttä. Tekoälyyn perustuva käännöstoiminto parantaa saavutettavuutta, monikielistä viestintää ja palveluiden navigointia.

Palveluneuvojen tekoälyassistentti

Espoon asiakas- ja maahanmuuttajapalveluissa pilotoidaan tekoälyavustajaa, joka tukee sekä paikan päällä että etänä annettavaa ohjausta. Palvelu nopeuttaa tiedonhakuja, parantaa viestintää ja voi sisältää konekäännöstoiminnon, jonka avulla asiakkaat saavat ohjeita omalla kielellään

Chatbot kotoutumisen tueksi

Botilta pyydetään vastauksia esimerkiksi koulutukseen, työllisyyteen, asumiseen, lasten hoitoon tai kielen oppimiseen liittyviin kysymyksiin asiakkaan omalla kielellä, joko kirjoittamalla tai puhumalla. Ratkaisussa hyödynnetään Aalto-yliopiston tutkimuksen oppeja luotettavan tekoälypohjaisen mallin rakentamisessa

Digitaalisen ja fyysisen infran optimointi digipalveluilla ja tiedolla johtamisella

Asiainnin, viestinnän ja osallisuuden optimointi digipalveluilla ja tiedolla johtamisella

Kuntalaisten digi- ja data-lukutaidon ja -osaamisen kasvattaminen houkuttelevilla palveluilla

Yritysten, yrittäjien ja työnhakijoiden toimintaedellytysten parantaminen digitaalisilla palveluilla

Tiedolla johtaminen ja tiedonhallinta varmistaa digitalisaation ja tekoälyn hyödyt, sekä vastaa muuttuviin tarpeisiin ja toimintaympäristön muutoksiin

Kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen varmistaminen digitalisaatiolla

Datahub, yhteinen tietopalusta kaupungin digi- ja AI-hyödyntämiseen

Itsepalveluanalytiikka: Yksiköt voivat itse hakea, yhdistellä ja analysoida ajantasaista dataa – nopeampi päätöksenteko ja vähemmän IT-riippuvuutta. Keskeinen tieto samassa paikassa, yhtenäisellä rakenteella.

Tekoälyvalmius: Helppo integroida tekoälytyökalut ja ennakoivat analyysit päätöksenteon tueksi.

Reaaliaikainen tilannekuva: Nopea reagointi muutoksiin ja kriittisiin tapahtumiin.

Sisäänrakennetut käyttöoikeus- ja tietosuojaoimaisuudet.

Skaalautuvuus: Toimii eri kokoisissa yksiköissä ja tarpeissa ilman erillisiä järjestelmiä.

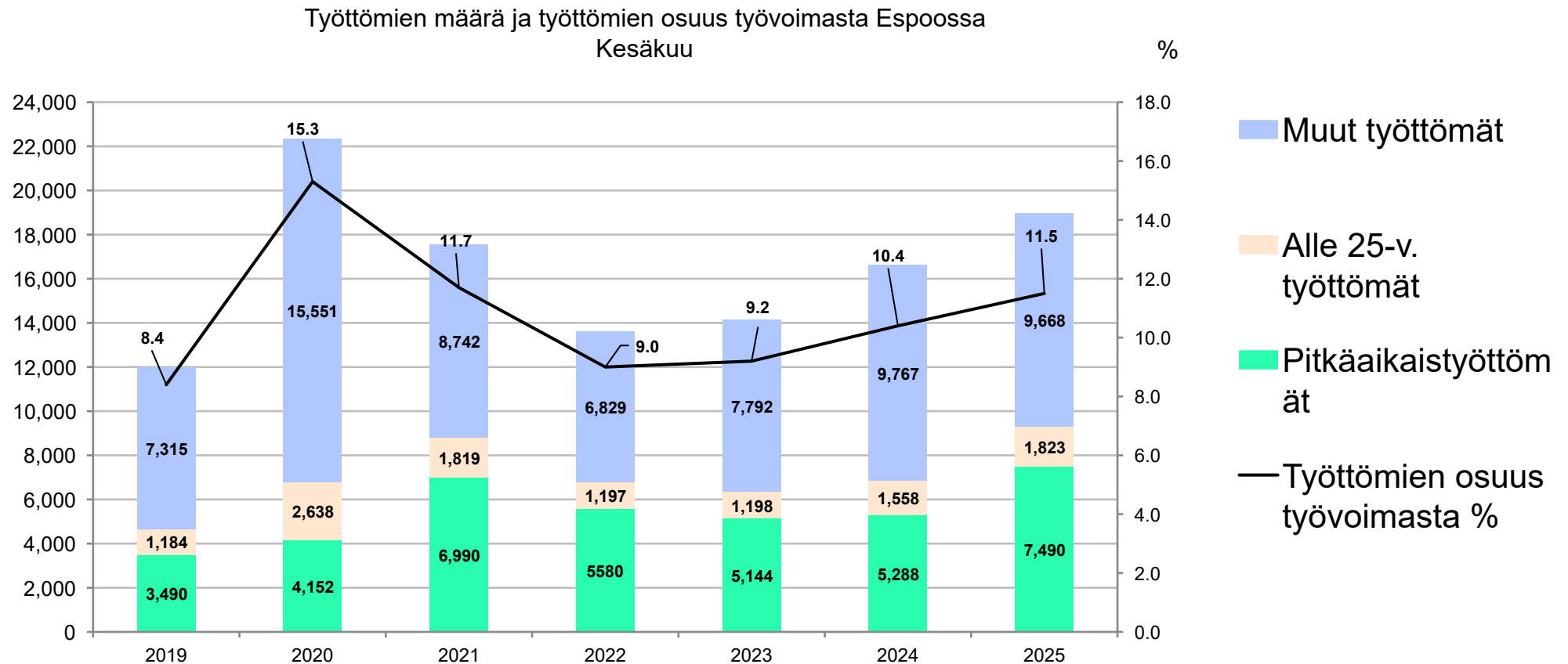
Kaupunkitasoiset digitalisaation edistämisen painopistealueet 2023

Painopistealueiden on tarkoitus toimia suunnannäyttäjinä toimialojen digikehitykselle.

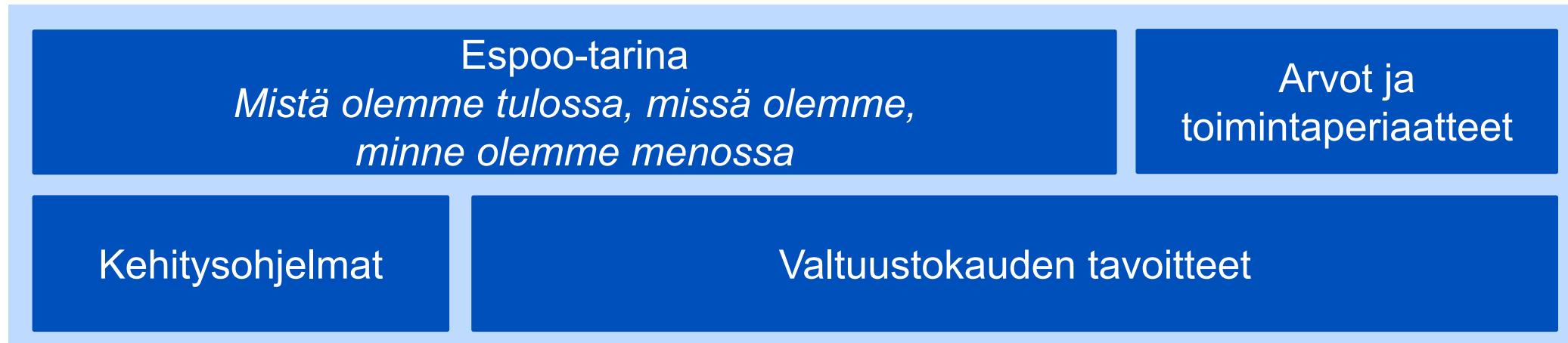
Pandemian jälkeinen työttömyyden väheneminen taittui keväällä 2023, siitä lähtien työttömyys on kasvanut,

Pitkäaikaistyöttömyyden kasvu on ollut erityisen voimakasta viimeisen vuoden aikana

Strategiakehikko

Espoon kaupungin strategiamalli

Kaupunkitasoiset tulostavoitteet			
Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo

Strategiakäsitteet ja niiden sisältö

Espoo-tarina

- ❑ kertoo mistä olemme tulossa, missä olemme, mihin olemme menossa
- ❑ kertoo espoolaista arvoista, toimintakulttuurista ja pidemmän tähtäimen visiosta

Arvot

- ❑ organisaatiokulttuurin perusta
- ❑ asiat, joita kaupungin toimintakulttuurissa pidetään tärkeinä
- ❑ konkretisoivat ja osoittavat, mitä arvot merkitsevät käytännön arjessa

Toimintaperiaatteet

Valtuustokauden
tavoitteet

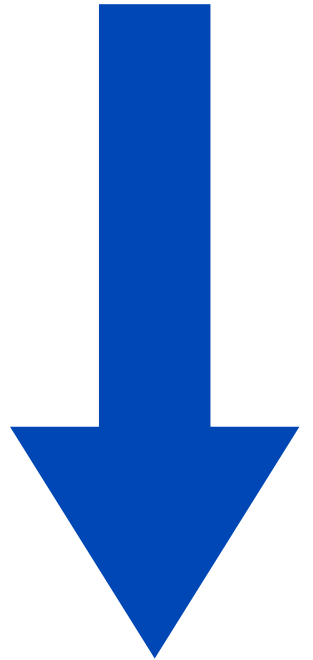
- ❑ Valtuustokauden mittaiset konkreettiset tavoitteet, joilla pyritään kohti tarinan visiota

Tulostavoitteet

- ❑ valtuuston asettamat kaupunkitasoiset sitovat tavoitteet
- ❑ lähtö- ja tavoitetaso asetetaan vuosittain
- ❑ voivat vaihdella vuosittain
- ❑ mahdollisimman konkreettisia

Innostava
Suuntaa antava

Konkreettinen
Toteutuva

Valtuustoseminaarin nostoja jaettuna painopisteiden alle

Espoossa jokainen lapsi ja nuori voi onnistua / yltää parhaimpaansa

- ***Varhaisen tuen palvelut helposti saataville (oppiminen, mielenterveys, hyvinvointi)***
- Koulujen painotetut opetuslinjat (anti-segregoivana)
- Harrastustoiminta maksuttomaksi tai edulliseksi kaikille
- Perheiden kokonaisvaltainen tukeminen/yhteistyö koulun ja perheiden kanssa
- Oppilashuollon resurssien vahvistaminen
- ***Yhdenvertaiset oppimismahdollisuudet asuinalueesta riippumatta***
- ***Yhteistyö kolmannen sektorin ja koulujen välillä***
- ***Syrjäytymisen ehkäisy monialaisella yhteistyöllä***
- Pysyvät nuorisotyöntekijät (tai vastaavat) kouluilla ja alueilla
- Keinoja lasten ja nuorten väkivaltaisuuden kitkemiseen
- Opetuksen uudistaminen kotitehtävät, 30min lukuläksy
- Kotimaisten kielten oppiminen (S2-uudistaminen esim. määräaikaiseksi, päiväkodeissa)

- **Kestävän talouden tiekartta**
- Lähivirkistysalueiden säilyttäminen
- Esteettömyyden parantaminen
- **Monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta (opiskelijat, ikääntyvät)**
- **Kestävän liikkumisen tukeminen**
- Asuinalueiden yhteisöllisyyden tukeminen tapahtumilla ja aloitteilla
- **Kokonaisvaltaisempi, kaupunginosien identiteettiä pitkällä aikavälillä rakentava suunnittelu**
- **Rakentamisen estetiikka**
- **Turvallisuuden ja siisteyden ylläpito**

- **Kestävän talouden tiekartta**
- Lähivirkistysalueiden säilyttäminen
- Esteettömyyden parantaminen
- **Monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta (opiskelijat, ikääntyvät)**
- **Kestävän liikkumisen tukeminen**
- Asuinalueiden yhteisöllisyyden tukeminen tapahtumilla ja aloitteilla
- **Kokonaisvaltaisempi, kaupunginosien identiteettiä pitkällä aikavälillä rakentava suunnittelu**
- **Rakentamisen estetiikka**
- **Turvallisuuden ja siisteyden ylläpito**

Espoo etenee hiilineutraaliksi ja parantaa luonnon tilaa

- Vähähiilinen ja kiertotalouden mukainen rakentaminen
- **Julkiset hankinnat, joissa vähäpäästöisyys ja pitkä käyttöikä kriteereinä**
- Kestävä purkaminen ja materiaalien uudelleenkäyttö
- Luonnonvarojen kulutuksen vähentäminen ja kiertotalouden ratkaisut
- Asenteisiin vaikuttaminen kestävän elämäntavan puolesta
- Kiertotalouden liiketoiminnan ja kierrätyskeskusten kehittäminen
- **Kierrätysasteen nostaminen pientaloalueilla yhteistyössä HSY:n kanssa**
- **Liikenteen sähköistymisen vauhdittaminen ja latausverkoston kehittäminen**
- EU-hankerahoituksen hyödyntäminen ilmastotyössä ja luonnonsuojelussa
- Lähiluonnon merkitys asukkaiden hyvinvoinnille ja ekologiselle monimuotoisuudelle
- Suojelualueiden laajentaminen

Espoo on paras paikka innovoida, yrittää ja työllistää

- ***Työllisyysasteen nostamiseen tähtäävät kohdennetut toimet***
 - ***Nuorisotyöttömyyden vähentäminen***
 - ***Vieraskielisten työllisyyden tukeminen***
- **Yritysten ja kaupungin kumppanuuksien vahvistaminen**
- **Aloittavien yritysten tuki**
- ***Osaamisintensiivisten alojen kehittäminen***
- ***Innovaatioekosysteemien vahvistaminen***
- **Kansainvälisten yritysten houkuttelu**
- **Riittävät toimitilat erityisesti aloittaville ja kasvaville yrityksille**
- **Maankäytön, kaavoituksen ja lupaprosessien vaikutus työpaikkojen syntyyn**
- **Kokeilu- ja pilotointiympäristöjen tarjoaminen yrityksille**

Kansainvälistymisessä mahdollisuuksissa ja haasteissa onnistuminen on elinehto Espoolle

- ***Maahanmuuttajien kotoutumisen tukeminen***
- Kaupungille vahvempi rooli maahanmuuttajavaltaisille alueille
- ***Erityisesti työelämän ulkopuolella olevien äitien tavoittaminen ja tukeminen***
- Erityisosaajien houkuttelu työmarkkinoille
- ***Kansainväliset koulutuspolut***
- Monikulttuuriset tapahtumat ja verkostoitumistilaisuudet
- Kv-viestinnän vahvistaminen eri kielillä
- ***Kansainvälisten opiskelijoiden sitouttaminen Espooseen valmistumisen jälkeen***
- Rakenteellinen ja sosiaalinen segregaation torjunta

Espoossa ammattilaiset innostuvat yhdessä ja espoolaisuus vahvistuu yhteisönä

- Hyvä johtaminen tukee työhyvinvointia (erityisesti lähiesihenkilöillä iso rooli)
- Tekoäly ja muut muutokset vaativat uutta osaamista
- Osaamista on ylläpidettävä ja siihen panostettava jatkuvasti
- Työn kuormitus vähennettävä eli enemmän pitää voida keskittyä perustehtävään
- Poikkihallinnollista yhteistyötä vahvistettava, siiloutuminen on edelleen vahvaa
- Yhteisöllisyyden ja kaupunkikulttuurin mahdollistaminen tilojen ja tapahtumien kautta
- Elävän kaupunkikulttuurin ja järjestötoiminnan mahdollistaminen
- **Proaktiivisuus kumppanuuksien rakentamisessa**
- **Julkisten tilojen monikäyttö (esim. koulut ja kirjastot iltaisin)**
- Osallisuusohjelman päivittäminen ja laajentaminen
- Yhteisölliset kehittämisprojektit kaupungin ja asukkaiden välillä

Strategiaprosessi: Strategian iterointi, avoin ideointi ja suljettu päätöksenteko

2025

tammikuu – helmikuu – maaliskuu – huhtikuu – toukokuu – kesäkuu – heinäkuu – elokuu – syyskuu – lokakuu – marraskuu – joulukuu

VIRANHALTIJAVALMISTELU			LUOTTAMUSHENKILÖVALMISTELU			VIRANHALTIJAVALM.
Valmistelu	Ideointi	Syventäminen	Ideointi	Valinnat	Päätökset	Toimeenpanon valm.
- Valmistelun aikataulu - Tulosjohtoryhmän kanssa käynnistys	- Tulosityksiköt - Henkilöstö	- Kaupungin johtoryhmän työpaja - Esihenkilöareena	Valtuusto-seminaari	- Kaupungin-hallitus ja - Neuvottelu-toimikunta	- Neuvottelut - Valtuuston päätöskokous	- Talousarvio, tulostavoitteet - Toimialojen ja tulosityksiköiden Espoo-tarinan tulkinnot
Vanhan valtuuston evästys	Ehdotusten kerääminen	Painopisteisiin syventyminen	Valtuuston prioriteetit	Valinnat	Valtuuston päätös	

2024

2025

elokuu – syyskuu - marraskuu – joulukuu ... maaliskuu – huhtikuu – toukokuu

Valm.	Ideointi	Valmistelu	Syventäminen
	Mun Espoo -kyselyt	Suunnitelmat väestöryhmien, sidosryhmien ja kumppaneiden osallistamiseen	- Vanhusneuvosto - Vammaisneuvosto - Nuorisovaltuusto - Järjestöt - Yritykset - Maahanmuuttajat - Muut vähemmistöryhmät

Tulokset esiteltiin uudelle valtuustolle

Espoo-strategian valmistelu

Aikataulu

- 5.9. KJ:n strategia-esityksen julkaisu
- 8.9. KH:n ja valtuuston neuvottelutoimikunnan iltakoulu
 - Neuvotteluiden menettelytavat
- 17.9. Neuvottelut
- 24.9. Neuvottelut
- 26.9. Neuvottelut
- 6.10. KH:n esitys Espoo-strategiasta
- 20.10. Espoon strategiasta päättäminen valtuustossa

Kiitos!

